

rok akad. 2006/2007

STUDIA NIESTACJONARNE I STOPNIA
(wyższe studia zawodowe)
kierunek: filologia
specjalność: Język i kultura Rosji

CEL STUDIÓW

Wyższe studia zawodowe *Język i kultura Rosji* uruchomione zostały w roku akad. 2003/2004. Celem studiów jest kształcenie specjalistów w zakresie języka i kultury wielkiego obszaru Słowiańszczyzny wschodniej – Rosji.

Program studiów obejmuje szereg przedmiotów związanych z historią, geopolityką, literaturą, religią, historią idei, kulturą życia codziennego. Szczególną rolę w danej specjalności odgrywa znajomość języka rosyjskiego, dlatego też program przewiduje nauczanie języków funkcjonalnych, zajęcia z translatoryki praktycznej, nauczanie języka rosyjskiego w wymiarze 6 godzin tygodniowo oraz języka biznesu.

Dla absolwentów wyższych studiów zawodowych istnieje możliwość zatrudnienia m.in. w mediach, firmach turystycznych, wydawnictwach, przedsiębiorstwach gospodarczych, instytucjach kulturalnych, muzeach, bibliotekach, służbach granicznych.

TRYB STUDIÓW

Wyższe studia zawodowe *Język i kultura Rosji* prowadzone są w systemie niestacjonarnym (zaocznym) i trwają trzy lata. Zajęcia odbywają się w języku polskim oraz rosyjskim.

Studia kończą się pracą licencjacką, na podstawie której studenci otrzymują tytuł „licencjata”.

Studia są płatne – opłata roczna za studia wynosi 3200 zł.

ORGANIZACJA STUDIÓW

Zajęcia odbywają się co tydzień lub co drugi tydzień w piątki po południu oraz w soboty i niedziele. W ciągu każdego semestru – zależnie od roku studiów odbywa się 9 – 11 „zjazdów” piątkowo-sobotnio-niedzielnymi.

Ogółem program przewiduje 1260 godzin zajęć dydaktycznych, w tym na roku I – 435 godzin, II – 435 godzin, III – 420. Poszczególne przedmioty trwają semestr bądź dwa semestry. W każdym przypadku przedmiot kończy się zaliczeniem z oceną lub – w sesji letniej – egzaminem.

Inauguracja zajęć odbywa się w pierwszej dekadzie października. Np. w roku akad. 2006/2007 zajęcia rozpoczęły się w piątek 6 października 2006 r. Szczegółowe informacje na temat zajęć przewidzianych w I semestrze (w semestrze zimowym) danego roku akademickiego studenci otrzymują na zebraniu inauguracyjnym.

Zajęcia odbywają się wg następującego planu:

piątek – godz. 15.00 – 20.15

sobota – godz. 9.00 – 18.15

niedziela – godz. 9.00 – 14.00.

Do dyspozycji studentów niestacjonarnych (zaocznych) studiów licencjackich jest biblioteka Instytutu Filologii Wschodniosłowiańskiej (adres: Mały Rynek 4) czynna od poniedziałku do piątku w godz. 9.00 do 18.00. Biblioteka posiada około 40 tysięcy woluminów, około 12 tysięcy numerów czasopism i 82 zbiory specjalne (kasety video i magnetofonowe).

SPOSÓB REKRUTACJI

Kandydaci na te studia winni posiadać zainteresowania filologiczno-językowe, kulturologiczne i historyczne w obszarze studiów.

Kandydaci na studia licencjackie przyjmowani są na podstawie wniosków zarejestrowanych w systemie elektronicznym ERK.

Limit miejsc: 40. W przypadku większej ilości zgłoszeń o przyjęciu na studia decyduje konkurs świadectw (średnia ocen z języka polskiego i języków obcych).

Pod koniec września kandydaci otrzymują zawiadomienie o przyjęciu na studia, na podstawie którego mogą zapisać się na studia, oraz informację o terminie rozpoczęcia zajęć. Warunkiem zapisania się na studia jest okazanie dowodu wpłaty semestralnej 1.600 zł.

Wszelkich dodatkowych informacji udziela Sekretariat Instytutu Filologii Wschodniosłowiańskiej UJ, al. A. Mickiewicza 11, tel. 663-25-09, 663-25-35 oraz Sekretariat Studiów Niestacjonarnych (Zaocznych i Eksternistycznych) Instytutu Filologii Wschodniosłowiańskiej, tel. (012) 663-25-35 – czynny w poniedziałki, godz. 12.00–14.00 i w piątki, godz. 12.00–15.30.

PROGRAM WYŻSZYCH STUDIÓW ZAWODOWYCH

STUDIA NIESTACJONARNE

Język i kultura Rosji 2006/2007

W roku akademickim 2005/2006 wprowadzono zmodyfikowany program studiów, dostosowany do wymogów standardów ministerialnych. Dlatego też studenci I roku studiowali wg nowego programu, natomiast studenci roku II i III mieli program przejściowy, uzupełniający różnice programowe.

W roku akademickim 2006/2007 studenci, którzy przeszli z roku II na III mają jeszcze program przejściowy (w semestrze zimowym kontynuują zajęcia z historii języka z elementami gramatyki historycznej).

ROK I

NAZWA PRZEDMIOTU		Semestr zimowy		Semestr letni		Ilość godzin	ECTS
		Wykład	K./Ćw.	Wykład	K./Ćw.		
Praktyczna nauka jęz. rosyjskiego	E-2		90		90	180	9+9
Historia literatury rosyjskiej XI-XVIII	E-2	30		30		60	6+8
Historia i geopolityka regionu	E-2	30		30		60	3+4
Gramatyka opis. jęz. ros. z elem. gram. kontrastywnej	Z-2			15	30	45	5
Wstęp do językoznawstwa	Z-1		20			20	4
Wstęp do literaturoznawstwa	Z-1		20			20	4
Kultura duchowa Słowian Wschodnich	Z-1		20			20	4
Realioznawstwo obszaru rosyjskiego	Z-2				30	30	4
		60	150	75	150		
RAZEM		210		225		435	60

Semestr zimowy – 210 godzin, tzn. 5 zjazdów po 22 godziny = 110
i 5 zjazdów po 20 godzin = 100

Semestr letni – 225 godzin, tzn. 5 zjazdów po 21 godziny = 105
i 6 zjazdów po 20 godzin = 120

ROK II

NAZWA PRZEDMIOTU		Semestr zimowy		Semestr letni		Ilość godzin	ECTS
		Wykład	K./Ćw.	Wykład	K./Ćw.		
Praktyczna nauka jęz. rosyjskiego	E-4		60		30	90	6+3
Praktyczna nauka jęz. ros. – język biznesu	Z-4		30		30	60	3+3
Historia literatury rosyjskiej XIX	E-4	30		30		60	6+8
Historia idei w Rosji	E-3	30				30	5 (E)
Gramatyka opis. jęz. ros. z elem. gram. kontrastywnej	E-3		30			30	5
Gramatyka jęz. scs	Z-3		30			30	4
Historia jęz. ros. z elem. gram. hist.	E-4				30	30	5
Kultura i sztuka rosyjska	E-4		30		30	60	3+3
Translatoryka praktyczna	Z-4				15	15	3
Język obcy * (j. angielski)	Z-4				30	30	5
		60	180	30	165		
RAZEM		240		195		435	60

* Lektorat języka angielskiego trwa 3 semestry (90 godzin) i powinien zostać zaliczony w ciągu trzech lat studiów. Ogółem za zaliczony przedmiot wraz z egzaminem z całości materiału student uzyskuje 15 pkt.

Semestr zimowy – 240 godzin, tzn. 10 zjazdów po 22 godziny = 220
1 zjazd po 20 godzin = 20

Semestr letni – 195 godzin, tzn. 7 zjazdów po 22 godziny = 154
1 zjazd – 21 godzin = 21
1 zjazd – 20 godzin = 20

ROK III

NAZWA PRZEDMIOTU		Semestr zimowy		Semestr Letni		Ilość godzin	ECTS
		Wykład.	K./Ćw.	Wykład	K./Ćw.		
Praktyczna nauka jęz. rosyjskiego	E- 6		60		60	120	6+6
Praktyczna nauka jęz. ros. – język biznesu	Z- 6		30		30	60	6
Historia literatury ros. XX-XXI w.	E-6	30		30		60	6+8 (E)
Historia jęz. ros. ** z elem. gram. hist.	E-5		30			30	5
Translatoryka Praktyczna	E-5		30			30	5
Język obcy * (j. angielski)	E-6		30		30	60	5+5 (E)
Seminarium licencjackie	E-lic.		30		30	60	4+4(E)
Obrona pracy							5
		30	210	30	150		
RAZEM		240		180		420	60 + 5

* Lektorat języka angielskiego trwa 3 semestry (90 godzin) i powinien zostać zaliczony w ciągu trzech lat studiów. Ogółem za zaliczony przedmiot wraz z egzaminem z całości materiału student uzyskuje 15 pkt.

** W roku akademickim 2006/2007 studenci w ramach wyrównywania różnicy programowej powstałej w wyniku modyfikacji programu studiów kontynuują w semestrze zimowym zajęcia z *historii języka z elementami gramatyki kontrastywnej* (30 godz.).

Semestr zimowy – 240 godzin, tzn. 10 zjazdów po 22 godziny = 220
1 zjazd – 20 godzin = 20

Semestr letni – 180 godzin, tzn. 9 zjazdów po 20 godziny = 180

Program przyjęty przez Radę IFWsch UJ 27 września 2006 r.
oraz zatwierdzony przez Radę Wydz. Filologicznego UJ 28 września 2006 r.

SZCZEGÓŁOWY OPIS PRZEDMIOTÓW

PRAKTYCZNA NAUKA JĘZYKA ROSYJSKIEGO Z ELEMENTAMI GRAMATYKI FUNKCJONALNEJ

ćwiczenia, I rok, sem. 1-2, 180 godz., pkt. 9+9
mgr Matylda Chrzęszcz, mgr Andrzej Jawor

Tematyka:

Materiał fonetyczny i leksykalny:

1. Opanowanie norm współczesnej wymowy i intonacji rosyjskiej. 2. Zasady pisowni i interpunkcji rosyjskiej (szczególnie pisownia twardego i miękkiego znaku, przedrostków). 3. Rozumienie tekstów: drukowanego i usłyszanego (umiejętność analitycznego i syntetycznego czytania). 4. Kształtowanie umiejętności i nawyków językowych. Umiejętność produkowania prostych tekstów. 5. Materiał leksykalny z podstawowych kręgów tematycznych (m.in. rodzina i charakterystyka postaci; mój dzień, charakterystyka miejsca pracy; moje mieszkanie; odpoczynek (urlop, wakacje, czas wolny, hobby i zainteresowania; sport w życiu człowieka; zakupy (sklepy spożywcze i dom towarowy); w restauracji; u lekarza; święta rodzinne i państwowe, aktualne wydarzenia.

Materiał gramatyczny:

1. Odmienne części mowy (rzeczownik, przymiotnik, zaimek, czasownik). 2. Stopniowanie przymiotników i przysłówków. 3. Czas przeszły i przyszły czasowników. 4. Tryb rozkazujący i przypuszczający. 5. Określanie powinności i konieczności. 6. Określanie przestrzeni i stosunków przestrzennych. 7. Określanie czasu i stosunków czasowych

Podręczniki:

Bolszoi polsko-russkij słowar'.

Bolszoi russko-polskij słowar'.

M. Fidyk, T. Skup'-Stundis, *Nowe repetytorium z języka rosyjskiego*, Warszawa 1997.

Sz. Ślusarski, I. Tiereszczenko, *Русский язык. Repetytorium tematyczno-leksykalne*, Poznań 2001.

I. Wierieszczagina, *Давайте поговорим...Тексты з życia codziennego з dialogami*, Warszawa 1998.

A. Gołubiewa, N. Kowalska, *Русский язык сегодня*, Warszawa 2000.

Gołubiewa, N. Kowalska, *Ćwiczenia z gramatyki praktycznej języka rosyjskiego*, Warszawa 1999.

formy oceny: obowiązkowe uczestnictwo w zajęciach, kolokwium pisemne (sprawdzian gramatyczno-leksykalny) oraz ustne (umiejętność czytania znanego tekstu, tłumaczenia i wypowiedzi na zadany temat).

formy zaliczenia: po 1 semestrze – zaliczenie, po 2 semestrze – egzamin z całości materiału.

HISTORIA LITERATURY ROSYJSKIEJ XI-XVIII w.

wykład, I rok, sem. 1-2, 60 godz. pkt. 6+8
dr Jan Dębski

Tematyka:

Literatura staroruska. Związki z Bizancjum. Chrzt Rusi. Prawosławie. Główne gatunki literatury staroruskiej. Ikona. Upadek Bizancjum. Teoria 3 Rzymów. Literatura i sztuka XVI i XVII wieku. Schizma w Cerkwi. Barok. Wiek XVIII. Epoka Piotra I. Klasycyzm i główni przedstawiciele. Oświecenie w Rosji. Sentymentalizm. Założenia i poetyka kierunku, główni przedstawiciele.

Podstawowa literatura przedmiotu:

B. Mucha, *Historia literatury rosyjskiej. Zarys*, Łódź 2000.
L. Suchanek, *Literatura i kultura staroruska*, Kraków 1980.
U. Wójcicka, *Siedem wieków dawnej Rusi*, Bydgoszcz 1994
D. Lichaczew, *Wielikoje nasliedije*, Moskwa 1980.

formy oceny: test zaliczeniowy w semestrze zimowym, praca pisemna w semestrze letnim.

formy zaliczenia: po 1 semestrze – zaliczenie, po 2 semestrze – egzamin ustny z całości materiału.

HISTORIA I GEOPOLITYKA REGIONU

wykład, I rok, sem. 1-2, 60 godz. , pkt. 3+4
dr Grzegorz Baziur

Tematyka:

1. Najważniejsze problemy historii politycznej Rosji, ZSRS i Federacji Rosyjskiej oraz wybrane zagadnienia z dziejów krajów sąsiednich (obszar byłego Imperium Rosyjskiego i ZSRS) od wieku X do czasów współczesnych.
2. Najważniejsze problemy geopolityki krajów obszaru byłego Imperium Rosyjskiego i ZSRS w przeszłości i współcześnie: podstawowe pojęcia i zjawiska geopolityczne; uwarunkowania geopolityczne a dzieje Rosji i ZSRS oraz krajów sąsiednich; dzieje rosyjskiej i sowieckiej myśli i teorii geopolitycznych; geopolityka a uwarunkowania polityki zagranicznej i ekspansji Rosji i ZSRS; współczesne problemy geopolityczne a sytuacja Rosji i krajów sąsiednich

Podręczniki oraz opracowania podręcznikowe:

L. Bazyłow, *Historia Rosji*, Warszawa 1985 (lub inne wydania) – podręcznik zalecany.
L. Bazyłow, *Historia Rosji*, t. 1-2, Warszawa 1985 (i inne wydania).
Z. Wójcik, *Dzieje Rosji 1533-1801*, Warszawa 1981.
Heller, *Dzieje Imperium Rosyjskiego*. Z rosyjskiego przełożyli E. Melech i T. Kaczmarek, Warszawa 2000.

Malia Martin, *Sowiecka tragedia. Historia komunistycznego imperium rosyjskiego*, Warszawa 1998 – podręcznik zalecany.

M. Heller, A. Niekricz, *Utopia u władzy. Historia Związku Sowieckiego*, t. 1-2, Londyn 1985 (lub przedruki tego wydania, np.: Wrocław 1989).

Smoleń, *Stracone dekady. Historia ZSRR 1917-1991*, Warszawa-Kraków 1994.

J. Carlo, *Geopolityka*, Wrocław-Warszawa-Kraków 2003.

L. Moczulski, *Geopolityka. Potęga w czasie i przestrzeni*, Warszawa 1999.

Zb. Brzeziński, *Wielka Szachownica*, Warszawa 1998.

P. Eberhardt, *Geografia ludności Rosji*, Warszawa 2002.

A. Maryański, *Przemiany ludnościowe w ZSRR*, Warszawa-Kraków 1995.

J. Kozakiewicz, *Rosja w polityce niepodległej Ukrainy*, ISP PAN, Warszawa 1999.

formy oceny: zaliczenie na podstawie eseju objętości od 5 do 10 stron maszynopisu na podany temat.

formy zaliczenia: po 1 semestrze – zaliczenie, po 2 semestrze – egzamin w formie testu z całości materiału.

GRAMATYKA OPISOWA JĘZYKA ROSYJSKIEGO Z ELEMENTAMI GRAMATYKI KONTRASTYWNEJ POLSKO-ROSYJSKIEJ

wykład 15 godz., ćw. 30 godz., I rok, sem. 2, pkt. 5
dr Elżbieta Baranek

Tematyka:

Gramatyka jako nauka o języku. Działy gramatyki.

I. **Fonetyka.** Zależność między pisownią a wymową. Pojęcie sylaby. Akcent w języku rosyjskim i polskim. Wyrazy bez akcentu. Charakterystyka artykulacyjna i klasyfikacja głosek. Pozycyjne uwarunkowania głosek. Transkrypcja fonetyczna.

II. **Morfologia**

1. **Słowotwórstwo.** Morfemowa budowa wyrazu. Analiza morfemowa a analiza słowotwórcza. Zjawisko motywacji słowotwórczej. Sposoby derywacji.

2. **Fleksja.** Kryteria klasyfikacji wyrazów na części mowy. Wyrazy odmienne i nieodmienne. Kategorie gramatyczne imienne i werbalne. Pojęcie paradygmatu. Paradygmaty defektywne. Charakterystyka semantyczna, morfologiczna i składniowa rzeczowników, przymiotników, liczebników i zaimków. Deklinacja rzeczownikowa i przymiotnikowa. Osobliwości w odmianie. Właściwości semantyczne, morfologiczne i syntaktyczne czasowników. Tematy czasowników i tworzenie form czasownikowych. Formy finitywne i niefinitywne. Odmiana czasownika. Czasowniki nieregularne.

Literatura przedmiotu:

Bartoszewicz A., Wawrzyńczyk J. (red.), *Gramatyka opisowa współczesnego języka rosyjskiego*, cz. 1, *Fonetyka. Fonologia. Pismo*, Warszawa 1986, cz. 2, *Leksyka. Słowotwórstwo*, cz. 3, *Morfologia*, Warszawa 1987.

Lachur Cz., *Współczesny język rosyjski. System gramatyczny z ćwiczeniami*, Opole 1998.

Mirowicz A., *Gramatyka opisowa języka rosyjskiego*, cz. I, *Wiadomości ogólne o języku rosyjskim. Fonetyka. Pisownia*, Warszawa 1973.

Wójcik T., *Gramatyka języka rosyjskiego. Studium kontrastywne*, Warszawa 1973.

Popow R.N., Walkowa D.P., Małowickij Ł.J., Fiodorow A.K., *Sowriemiennyj russkij jazyk*, Moskwa 1978.

Rozental D.E. (red.), *Sowriemiennyj russkij jazyk*, cz. 1, *Leksika, fonetika, słowoobrazowanie, morfologija*, Moskwa 1976.

formy oceny: zaliczenie na podstawie prac domowych oraz kolokwium

formy zaliczenia: zaliczenie

WSTĘP DO JEZYKOZNAWSTWA

konw., I rok, sem. 1, 20 godz., pkt. 4

dr Elżbieta Baranek

Tematyka:

Jezykoznanstwo jako dyscyplina humanistyki. Podział jezykoznanstwa. Jezyk jako system znaków. Stosunek jezyka do innych rodzajów znaków. Cechy dystynktywne znaków jezykowych.

Jezyk jako narzędzie porozumiewania się. Funkcje społeczne jezyka (K. Bühler, A. Martinet, R. Jakobson, R. Grzegorzycowa).

Budowa jezyka. System fonologiczny, semantyczny i syntaktyczny. Wewnętrzne zróżnicowanie jezyka. Zróżnicowanie regionalne, środowiskowe i funkcjonalne jezyka. Jezyk mówiony a jezyk pisany.

Potoczna i naukowa wiedza o jezyku. Metody opisu jezyka. Jezyk jako struktura: podstawowe założenia strukturalizmu europejskiego (F. de Saussure). Koncepcja gramatyki generatywno-transformacyjnej (N. Chomsky). Jezykoznanstwo kognitywne.

Jezyk naturalny a jezyk sztuczny. Jezyk naturalny jako obiekt badań lingwistycznych. Klasyfikacja typologiczna i gramatyczna jezyków świata. Pojęcie rodziny i ligi jezykowej. Rodziny jezykowe w Europie.

Literatura przedmiotu:

Encyklopedia jezykoznanstwa ogólnego, red. K. Polański, Wrocław 1993.

Furdal A., *Jezykoznanstwo otwarte*, Opole 1977.

Lyons J., *Wstęp do jezykoznanstwa*, Warszawa 1976.

Łuczyński E., Maćkiewicz J., *Jezykoznanstwo ogólne. Wybrane zagadnienia*, Gdańsk 2005.

Majewicz A., *Jezyki świata i ich klasyfikowanie*, Warszawa 1989.

Milewski T., *Jezykoznanstwo*, Warszawa 1975.

formy oceny: zaliczenie na podstawie kolokwium

formy zaliczenia: zaliczenie z oceną

WSTĘP DO LITERATUROZNAWSTWA (POETYKA)

konw., I rok, sem. 1, 20 godz., pkt. 4
dr Eulalia Papla

Tematyka:

Wyróżniki literatury pięknej, kreacja literacka wobec rzeczywistości, specyfika tworzywa (języka) artystycznego.

Stylistyka: organizacja warstwy brzmieniowej (fonetyka) i znaczeniowej (leksyka, tropy, składnia, elementy stylizacji).

Elementy **wersologii:** geneza wiersza, czynniki wierszotwórcze, systemy wersyfikacyjne.

Genologia. Rodzaje i gatunki literackie. Organizacja świata przedstawionego (kompozycja – elementy i układ). Struktura wypowiedzi w epice (sytuacja narracyjna i narrator, formy podawcze). Liryka, jej specyfika i elementy strukturalne; klasyfikacja liryki.

Literatura przedmiotu :

- A. Kulawik, *Poetyka. Wstęp do teorii dzieła literackiego* (kilka wyd.)
- E. Miodońska-Brookes i in., *Zarys poetyki* (kilka wyd.)
- M. Głowiński i in., *Zarys teorii literatury* (kilka wyd.)
- B. Chrząstkowska, S. Wysłouch, *Poetyka stosowana* (kilka wyd.)
- R. Handke, *O czytaniu. Krótki zarys wiedzy o dziele literackim i jego lekturze*, Warszawa 1984
- M. Głowiński i in., *Słownik terminów literackich* (kilka wyd.)
- M. Głowiński i in., *Podręczny słownik terminów literackich*, Warszawa 1993
- A. Квятковский, *Поэтический словарь*, Moskwa 1966
- R. Łużny, J. Szymak-Reiferowa, *Ćwiczenia z poetyki dla studentów filologii rosyjskiej*. Cz. I i II (kilka wyd.) oraz III
- E. Papla, *Poetyka. Skrypt dla studentów filologii ukraińskiej*, Kraków 1994
- E. Papla, *Wprowadzenie do analizy dzieła literackiego*, Kraków 2001
- W. Chołszewnikow, *Zarys wersyfikacji rosyjskiej*, Ossolineum 1976

formy oceny: aktywne uczestnictwo w zajęciach i pisemna analiza oraz interpretacja utworu.

formy zaliczenia: zaliczenie z oceną

KULTURA DUCHOWA SŁOWIAN WSCHODNICH

wykład, I rok, sem. 1, 20 godz. , pkt. 4
dr Józef Kuffel

Tematyka:

Idea Bogocześnictwa w literaturze patrystycznej. Geneza schizmy 1054 r. Podstawowe znaczenie wschodniosłowiańskiej chrześcijańskiej tradycji. Chrzest św. Włodzimierza. Prawosławna eklezjologia. Ikona Trójcy Św. jako symbol Wlk. Księstwa Moskiewskiego. Idea „Moskwa – Rzym III” – manifest polityczny czy

symbolika religijna? Prawosławny znak krzyża, świątynia, ikonografia, kalendarz liturgiczny. Sakramenty wtajemniczenia prawosławnego. Wielki Post – szkoła prawosławia.

Podstawowa literatura przedmiotu:

Bóg Żywy. Katechizm Kościoła Prawosławnego, wyd. „Kairos”–„WAM”, Kraków 2001.

E. Przybył, *Prawosławie*, Kraków 2000.

L. Uspienski, *Teologia ikony*, Poznań 1993.

A. Schmemmann, *Wielki Post*, przekł. A. Kempfi, Białystok 1990.

Literatura uzupełniająca:

Opowieści Pielgrzyma, przeł. A. Wojnowski, Poznań 1993.

W. Łoski, *Teologia mistyczna Kościoła Wschodniego*, Warszawa 1984.

Mnich Kościoła Wschodniego, *Modlitwa Jezusowa*, Kraków 1993.

J. Klingier, *O istocie prawosławia*, Warszawa 1983.

O. Clément, *Inne słońce, Duchowa autobiografia*, przeł. M. Żurowska, Warszawa 1998.

W. Hryniewicz, *Kościół siostrzane, dialog katolicko-prawosławny 1980-1991*, Warszawa 1993.

formy oceny: udział w wykładach oraz kolokwium z wybranej lektury.

formy zaliczenia: zaliczenie z oceną.

REALIOZNAWSTWO OBSZARU ROSYJSKIEGO

wykład, I rok, sem. 2, 30 godz., pkt. 4

dr Andrzej Kępiński

Tematyka:

Symbolika państwowa: hymn, herb i barwy Rosji. Struktura władzy i postacie polityków. Święta państwowe, tradycje radzieckie.

Realioznawstwo prawosławia: świątynia, obrzędy, symbolika ikony, struktura świąt, kalendarz, tradycje ludowe.

Tradycyjne ludowe wyroby artystyczne. Wpływ folkloru na sztukę rosyjską, tradycyjne formy architektoniczne.

Rosja i świat oraz Rosja w świecie. Stosunki polsko – rosyjskie, związki kulturalne i ekonomiczne. Prawosławie i katolicyzm. Językowy obraz świata Rosjanina: stereotypy narodowe, skrzydlate słowa, przysłowia i porzekadła.

Twórczość i kulturowe znaczenie poetów-bardów, rosyjski rock, muzyka popularna, pieśń masowa, folklor. Subkultura młodzieżowa.

Kuchnia rosyjska i kulinaria.

Środki masowego przekazu: prasa, telewizja, internet. Aktualne wydarzenia polityczne, ekonomiczne i kulturalne: postacie i fakty.

formy oceny: obowiązkowe uczestnictwo w zajęciach; praca semestralna oraz test.

formy zaliczenia: zaliczenie z oceną.

ROK II

PRAKTYCZNA NAUKA JĘZYKA ROSYJSKIEGO Z ELEMENTAMI GRAMATYKI FUNKCJONALNEJ

ćwiczenia, II rok, sem. 3-4, 60 + 30 godz., pkt. 6+3

Mgr Anna Borkowska, mgr Matylda Chrzęszcz

Tematyka:

Materiał fonetyczny i leksykalny:

1. Ćwiczenia w mówieniu, doskonalenie wymowy i intonacji. 2. Umiejętność reprodukcji przeczytanego lub usłyszanego tekstu. 3. Różnorodne teksty pisane (zasady pisowni, interpunkcja, słownictwo, styl). 4. Typowe zwroty grzecznościowe i zwyczajowe, przysłowia i porzekadła. 5. Materiał leksykalny z podstawowych kręgów tematycznych (m.in. podróż - na dworcu, na lotnisku; na poczcie, w banku; komputer i internet; kino i teatr – recenzja), komentowanie bieżących wydarzeń politycznych i kulturalnych; problemy ekologiczne i ochrona środowiska; środki masowego przekazu, reklama.

Materiał gramatyczny:

1. Odmiana liczebników. Rekcja czasowników (niezgodności polsko-rosyjskie). 2. Zwrotność czasowników (niezgodności polsko-rosyjskie). 3. Strona bierna. 4. Krótka i pełna forma przymiotników. 5. Określanie przyczyny. 6. Tworzenie i odmiana imiesłowów przymiotnikowych i przysłówkowych. 7. Zaimki nieokreślone i przeczące

Podręczniki:

Bolszoi polsko-russkij słowar' (najnowsze wydanie)

Bolszoi russko-polskij słowar' (najnowsze wydanie)

S. I. Ożegow, N. J. Szwedowa, *Tołkowyj słowar' russkogo jazyka. Orfograficzeskij słowar'* (najnowsze wydanie)

M. Fidyk, T. Skup'-Stundis, *Nowe repetytorium z języka rosyjskiego*, Warszawa 1997.

Sz. Ślusarski, I. Tiereszczenko, *Русский язык. Repetytorium tematyczno-leksykalne*, Poznań 2001.

I. Wierieszczagina, *Давайте поговорим...Тексты з życia codziennego, z dialogami*, Warszawa 1998.

A. Gołubiewa, N. Kowalska, *Русский язык сегодня*, Warszawa 2000.

Gołubiewa, N. Kowalska, *Ćwiczenia z gramatyki praktycznej języka rosyjskiego*, Warszawa 1999.

formy oceny: obowiązkowe uczestnictwo w zajęciach, kolokwium pisemne (sprawdzian gramatyczno-leksykalny) oraz ustne (umiejętność czytania nieznanego tekstu, tłumaczenia i wypowiedzi na zadany temat).

formy zaliczenia: po 3 semestrze – zaliczenie, po 4 semestrze – egzamin z całości materiału.

PRAKTYCZNA NAUKA JĘZYKA ROSYJSKIEGO – JĘZYK BIZNESU

ćwiczenia, II rok, sem. 3-4, 60 godz., pkt. 6
dr Teresa Zobek

Opis przedmiotu:

Ćwiczenia przeznaczone są dla studentów, którzy znają język rosyjski na poziomie podstawowym. Na ćwiczeniach studenci czytają po rosyjsku (w III semestrze w większości adaptowane, w IV oryginalne) teksty ekonomiczne. Poznają terminologię specjalistyczną i słownictwo wspierające z zakresu makro- i mikroekonomii oraz zasady prowadzenia korespondencji handlowej. Prowadzą dialogi, przygotowują pisemne wypowiedzi (odpowiedź na pytanie, konspekt, notatka, streszczenie). Rozwijają zatem cztery podstawowe umiejętności językowe: czytanie, rozumienie ze słuchu, mówienie, pisanie.

Zakres tematyczny:

1. Rynek. Cechy gospodarki rynkowej; 2. Popyt i podaż na rynku; 3. Gospodarka narodowa i jej działy; 4. Przemysł. Podstawowe gałęzie przemysłu; 5. Handel; 6. Pieniądze. Funkcje i rodzaje pieniędzy; 7. Budżet państwa; 8. Podatki; 9. Cykl ekonomiczny. 10. Zatrudnienie i bezrobocie; 11. Inflacja; 12. Banki. Rodzaje banków. Operacje bankowe; 13. System bankowy Rosji i Polski; 14. Giełda. Rodzaje giełd; 15. Giełda towarowa. Operacje giełdowe; 16. Papiery wartościowe. Rodzaje papierów wartościowych; 17. Korespondencja handlowa (przed zawarciem umowy).

Cele:

Celem zajęć jest czynne opanowanie przez studenta rosyjskiej terminologii ekonomicznej. Student powinien osiąść umiejętność czytania i rozumienia rosyjskiej literatury specjalistycznej w w/w zakresie, wypowiedzania się ustnie i pisemnie na w/w tematy oraz sporządzania podstawowych pism handlowych.

Literatura podstawowa:

1. М. А. Баскакова: *Толковый юридический словарь: право и бизнес*. Москва 2000.
2. Ф. Б. Борисов: *Большой экономический словарь*. Москва 2002.
3. А.П.Казаков, Н. В. Минаева: *Экономика (Микро-, макро- и прикладная экономика)*. Москва 1996.
4. J. Lubocha-Kruglik, T.Zobek, A.Zych: *Rosyjsko-polski słownik tematyczny. Ekonomia*. Warszawa 2001.
5. *Современная экономика. Многоуровневое учебное пособие*. Ред. О. Н. Мамедов. Ростов-на-Дону 1998.
6. L. Świrepo: *Rosyjska korespondencja handlowa*. Warszawa 2001.
7. artykuły z bieżących gazet, czasopism, Internetu

Formy oceny: aktywne uczestnictwo w zajęciach, kolokwia ustne i pisemne

Formy zaliczenia: po 1 semestrze – zaliczenie,
po 2 semestrze – zaliczenie z oceną oraz egzamin jako część
składowa egzaminu z praktycznej nauki języka rosyjskiego

HISTORIA LITERATURY ROSYJSKIEJ XIX w.

wykład, II rok, sem. 3-4, 60 godz., pkt. 6+8
dr Józef Kuffel

Tematyka:

Periodyzacja literatury rosyjskiej XIX w. Podłoże filozoficzno-ideowe i wieloprądowość epok historycznoliterackich. Romantyzm rosyjski – założenia estetyczne, bajronizm, bohater romantyczny. Twórczość A. Puszkina, M. Lermontowa, M. Gogola. Liryka F. Tiutczewa. Szkoła naturalna – wczesne stadium realizmu. Realizm krytyczny. „Zbędni ludzie” i raznoczyńcy. Proza I. Turgieniewa i I. Gonczarowa. Poezja „sztuki czystej” (A. Fet) i poezja obywatelska (M. Niekrasow). Dramaturgia A. Ostrowskiego.

„Poczienniczestwo” i narodnictwo. F. Dostojewski – problematyka filozoficzno-antropologiczna; chrystologia. Polifonizm powieści. L. Tołstoj – problematyka moralna i egzystencjalna; „dialektyka duszy” jako specyficzna forma psychologizmu. Tołstoizm. Twórczość A. Czechowa – wyraz niepokoju i poszukiwań epoki. Obraz inteligencji. Nowatorstwo dramaturgii. Epoka modernizmu – złożoność życia literackiego. Rola filozofii W. Sołowjowa. Odrodzenie religijne. Dekadentyzm, symbolizm. A. Błok i poezja przełomu XIX i XX w. I. Bunin, L. Andriejew, M. Gorki.

Podstawowa literatura przedmiotu:

Historia literatury rosyjskiej, pod red. M. Jakóbca, t. I-II, Warszawa 1970 (1976).

Literatura rosyjska w zarysie, pod red. Z. Barańskiego i A. Semczuka, Warszawa 1977.

B. Mucha, *Historia literatury rosyjskiej. Zarys*, Wrocław 1989.

История русской литературы в четырех томах, т. 2, 3, Ленинград 1981, 1982.

Uzupełniająca literatura przedmiotu:

R. Łuźny, *Wstęp*, [w:] A. Puszkina, *Eugeniusz Oniegin*, Wrocław 1970.

B. Galster, *Wstęp*, [w:] M. Gogol, *Opowieści*, Wrocław 1972.

L. Suchanek, *Wstęp*, [w:] I. Gonczarow, *Obłomow*, Wrocław 1990.

A. Semczuk, *Iwan Turgieniew*, Warszawa 1988.

R. Przybylski, *Dostojewski i „przeklęte problemy”. Od „Biednych ludzi” do „Zbrodni i kary”*, Warszawa 1964.

A. Semczuk, *Lew Tołstoj*, Warszawa 1963 (1967, 1987).

J. Smaga, *Dekadentyzm w Rosji*, Kraków 1981.

formy oceny: kolokwium ustne oraz 2 prace semestralne.

formy zaliczenia: po 3 semestrze – zaliczenie, po 4 semestrze – egzamin z całości materiału.

HISTORIA IDEI W ROSJI

wykład, II rok, sem. 3, 30 godz., pkt. 5
dr Michał Bohun

Tematyka:

Eklezjologia Rusi Kijowskiej i Moskiewskiej. Teoria „trzech Rzymów”. Narodziny i rozwój myśli prawosławnej i laickiej (J. Wołocki, N. Sorski, A. Kurbski, I. Pierieswietow). Kodyfikacja prawa w Rosji. Idee oświecenia (M. Nowikow, A. Radiszczew). Masoneria. Idee dekabrystowskie. Lubomudrzy. Inteligencja i powstawanie ideologii. Utopia słowianofilska i jej głosiciele. Okcydentalizm. Panslawizm. Narodnictwo. Myśl radykalna – jej geneza i ewolucja. Filozofia F. Dostojewskiego i nauka L. Tołstoja. Renesans religijny końca XIX – początku XX w. (W. Sołowjow i jego kontynuatorzy). Marksizm i bolszewizm. Myśl rosyjska na emigracji. Ruch dysydencki w ZSRR. Ideologia nacjonalizmu i eurazjatyizmu (L. Gumilow, A. Dugin).

Literatura:

Walicki, *Rosyjska myśl społeczno-filozoficzna od Oświecenia do marksizmu*, Warszawa 1973.
A. Walicki, *Rosja, katolicyzm i sprawa polska*, Warszawa 2002.
L. Bazylow, *Historia nowożytnej kultury rosyjskiej*, Warszawa 1986.
M. Łoski, *Historia filozofii rosyjskiej*, przeł. H. Paprocki, Kęty 2000.
E. Małek, J. Wawrzyńczyk, *Kultura rosyjska: postacie, wydarzenia, symbole*, Warszawa 2001.
I. Berlin, *Rosyjscy myśliciele*, przeł. S. Kowalski, Warszawa 2003.

forma oceny: na podstawie uczestnictwa w zajęciach oraz przygotowanej przez studenta pracy pisemnej.

formy zaliczenia: egzamin w sesji zimowej.

GRAMATYKA OPISOWA JĘZYKA ROSYJSKIEGO Z ELEMENTAMI GRAMATYKI KONTRASTYWNEJ POLSKO-ROSYJSKIEJ

konwersatorium, II rok, sem. 3, 30 godz., pkt. 5
dr Elżbieta Baranek

Tematyka:

Składnia współczesnego języka rosyjskiego. Wypowiedzenie pojedyncze i jego składniki. Stosunki między składnikami: szeregi i związki syntaktyczne. Funkcje syntaktyczne składników wypowiedzenia. Wypowiedzenie złożone współrzędnie i podrzędnie. Wskaźniki zespolenia. Wypowiedzenie wielokrotnie złożone.

Literatura:

Bartoszewicz A., Wawrzyńczyk J. (red.), *Gramatyka opisowa współczesnego języka rosyjskiego*, cz. 3, *Morfologia*, cz. 4, *Składnia*, Warszawa 1987.

Lachur Cz., *Współczesny język rosyjski. System gramatyczny z ćwiczeniami*, Opole 1998.

Wójcik T., *Gramatyka języka rosyjskiego. Studium kontrastywne*, Warszawa 1973.

Popow R.N., Walkowa D.P., Małowickij Ł.J., Fiodorow A.K., *Sowriemiennyj russkij jazyk*, Moskwa 1978.

Rozental D.E. (red.), *Sowriemiennyj russkij jazyk*, cz. 1, *Leksika, fonietika, słowoobrazowanie, morfologia*, cz. 2, *Sintaksis*, Moskwa 1976.

formy oceny: zaliczenie na podstawie prac domowych oraz kolokwium, egzamin pisemny w formie testu.

formy zaliczenia: w semestrze 3 – egzamin z całości materiału (za dwa semestry).

GRAMATYKA JĘZYKA STARO-CERKIEWNO-SŁOWIAŃSKIEGO

konwersatorium, II rok, sem. 3, 30 godz., pkt. 4
dr Agata Skurzevska

Tematyka:

Pochodzenie języka staro-cerkiewno-słowiańskiego. Misja Cyryla i Metodego. 2. Alfabet cerkiewno-słowiański. 3. Zabytki piśmiennictwa scs. 4. Miejsce języka scs wśród innych języków słowiańskich. 5. System fonetyczny języka scs: a) wokalizm, b) konsonantyzm. 6. Pochodzenie systemu fonetycznego języka scs: a) wokalizm, b) konsonantyzm. Fleksja imienna: a) rzeczownik, b) przymiotnik, c) zaimek, d) liczebnik. 7. Koniugacja.

Podstawowa literatura przedmiotu:

1. Czesław Bartula, *Podstawowe wiadomości z gramatyki staro-cerkiewno-słowiańskiej na tle porównawczym*, Warszawa 1981 (lub inne wydanie).
2. Janusz Strutyński, *Podstawowe wiadomości z gramatyki języka staro-cerkiewno-słowiańskiego*, Kraków 2002 (lub inne wydanie)
3. Teresa Friedelówna, Czesław Łapisz, *Język staro-cerkiewno-słowiański*, Toruń 2003.

formy oceny: obowiązkowe uczestnictwo w zajęciach, kolokwium – sprawdzian znajomości przerobionej problematyki.

formy zaliczenia: zaliczenie z oceną.

HISTORIA JĘZYKA ROSYJSKIEGO Z ELEMENTAMI GRAMATYKI HISTORYCZNEJ

konw., II rok, sem. 4, 30 godz., pkt. 5
mgr Anna Borkowska

Tematyka:

Przedmiot i zadania gramatyki historycznej. Język rosyjski pośród innych języków słowiańskich. Źródła informacji o historii języka rosyjskiego. Główne teorie dotyczące pochodzenia staroruskiego języka literackiego.

Fonetyka. System fonetyczny przedpiśmiennego języka staroruskiego. Najstarsze zjawiska dialektalne. Zanik samogłosek jerowych i konsekwencje tego procesu dla rozwoju systemu fonetycznego języka rosyjskiego. Zmiany w systemie wokalicznym i konsonantycznym.

Morfologia. Ogólna charakterystyka budowy morfologicznej języka rosyjskiego. Części mowy i podstawowe kategorie gramatyczne. Rzeczownik. Podstawowe typy deklinacyjne i unifikacja paradygmatów. Historia liczby podwójnej i wołacza. Rozwój kategorii żywotności. Zaimek, przymiotnik, liczebnik – zmiany w systemie deklinacyjnym. Czasownik, jego kategorie i formy oraz ich historia. Zmiany w systemie temporalnym. Charakterystyka ogólna składni języka staroruskiego.

Podstawowa literatura przedmiotu:

W.I. Borkowski, P.I. Kuzniecowa, *Istoriczeskaja grammatika russkogo jazyka*, dowolne wydanie.

I. Galster, *Zarys gramatyki historycznej języka rosyjskiego*, dowolne wydanie.

J. Rieger, *Z dziejów języka rosyjskiego*, dowolne wydanie.

T. Rott-Żebrowski, *Gramatyka historyczna języka rosyjskiego*, dowolne wydanie.

A.I. Sobolewski, *Istorija russkogo literaturnogo jazyka*, Leningrad 1980.

B.A. Uspienski, *Kratkij oczerk istorii russkogo literaturnogo jazyka (XI–XIXww.)*, Moskwa 1994.

W.I. Markow, *Istoriczeskaja grammatika russkogo jazyka. Imiennoje sklonienije*, Moskwa 1974.

G.A. Chaburgajew, *Oczerki istoriczeskoj morfologii russkogo jazyka. Imiena*, Moskwa 1990.

formy oceny: obowiązkowe uczestnictwo w zajęciach, kolokwium – sprawdzian znajomości przerobionej problematyki.

formy zaliczenia: po 4. semestrze – egzamin.

KULTURA I SZTUKA ROSYJSKA

wykład, II rok, sem. 3-4, 60 godz., pkt. 3+3
dr hab. Ewa Korpała-Kirszak

Tematyka:

Wybrane zagadnienia z dziejów życia umysłowego i sztuki rosyjskiej od okresu bizantyńsko-ruskiego (staroruskiego) do współczesności: architektura – główne miasta, ich zabytki i legendy; malarstwo – jego odmiany i rozwój; muzyka, teatr,

balet, kinematografia; reprezentatywne instytucje i centra kulturalne i naukowe; ciekawostki z kręgu obyczajów i folkloru.

Podstawowa literatura przedmiotu:

L. Bazylow, *Historia nowożytnej kultury rosyjskiej*, Warszawa 1986.

W. Molè, *Sztuka rosyjska do roku 1914*, Kraków 1955.

K. Onasch, *Ikony. Fakty i legendy*, Warszawa 2002.

Rosjoznawstwo. *Wprowadzenie do studiów nad Rosją. Podręcznik akademicki*, pod red. L. Suchanka, Kraków 2004.

Literatura uzupełniająca:

R. Kapuściński, *Imperium*, Warszawa 1993 i nast. wyd.

Markiz de Custne, *Listy z Rosji*, Warszawa 1988, 1991 i nast. wyd.

G. Wiśniewski, *Od Puszkina do Michaiłowa*, Warszawa 2003

„Slavia Orientalis” 2004, nr 2 i 3.

formy oceny: w semestrze 3 – praca pisemna na podstawie wybranej pozycji z zakresu literatury uzupełniającej,
w semestrze 4 – referat na dowolny temat wybrany z kręgu problematyki wykładów.

formy zaliczenia: po semestrze 3 zaliczenie, po semestrze 4 egzamin.

TRANSLATORYKA PRAKTYCZNA

konwersatorium, II rok, sem. 4, 15 godz., pkt. 3
dr Bohdan Łazarczyk

Tematyka:

Celem zajęć łączących w sobie elementy wykładu, konwersatorium i praktycznych ćwiczeń tłumaczeniowych jest: opanowanie zasobu pojęciowego i terminologicznego współczesnej wiedzy o przekładzie; wypracowanie umiejętności i nawyków niezbędnych w procesie tłumaczenia różnego typu tekstów; doskonalenie w dziedzinie praktyki przekładania tekstów o rosnącej skali trudności z języka rosyjskiego na polski.

Program obejmuje następujące zagadnienia:

I. Uściślenia terminologiczne, typologie tłumaczeń, istota zjawiska przekładu międzyjęzykowego.

II. Pole manewru tłumacza i chwytty techniki przekładowej: rodzaje przekształceń translatorskich; sposoby tłumaczenia – między transferem a adaptacją; etapy procesu przekładu tekstów utrwalonych i zagadnienie jednostki tłumaczeniowej; typy ekwiwalencji w przekładzie; przypadki utrudnionej przetłumaczalności.

III. Przekład a kultura. Realia, koloryt miejscowy i historyczny. Kategoria obcości w odbiorze przekładu.

IV. Nauczanie przekładoznawstwa a praktyczne ćwiczenia tłumaczeniowe. Warsztat pracy tłumacza. Typy słowników. Ćwiczenia wdrażające.

Literatura przedmiotu:

Tezaurus terminologii translatorycznej, red. J. Lukszyn, Warszawa, 1993, II wyd., 1998.

Mała encyklopedia przekładoznawstwa, red. U. Dąbska-Prokop, Częstochowa 2000.

Z. Grosbart, *Teoretyczne problemy przekładu literackiego w ramach języków bliskopokrewnych. (na materiale języka polskiego i języków wschodniosłowiańskich)*, Łódź 1984.

G. Ojcewicz, *Podstawy translatoryki*, Gdańsk 1991.

R. Lewicki, *Obcość w odbiorze przekładu*, Lublin 2000.

K. Lipiński, *Vademecum tłumacza*, Kraków 2000.

formy oceny: obowiązkowe uczestnictwo w zajęciach, znajomość problematyki, praca pisemna – własny przekład tekstu;

formy zaliczenia: po 4 semestrze – zaliczenie, po 5 semestrze – po skończonym kursie 45 godzin – egzamin w sesji zimowej roku III.
Egzamin składa się z części pisemnej – przygotowanie własnego przekładu wybranego tekstu wraz z komentarzem tłumacza; części ustnej – na podstawie materiału z wykładu i literatury przedmiotu.

LEKTORAT JĘZYKA ANGIELSKIEGO

ćw., II rok, sem. 4, 30 godz., pkt. 5
mgr Joanna Piwowarska

Tematyka zajęć:

1. Wymowa i intonacja angielska; 2. Podstawy gramatyki języka angielskiego; 3. Materiał leksykalny z zakresu codziennego życia, kultury i polityki; 4. Rozwijanie umiejętności: mówienie, czytanie, rozumienie ze słuchu, pisanie; 5. Ćwiczenia w mówieniu: a) porozumiewanie się w zakresie prostych informacji; b) umiejętność reprodukcji przeczytanego lub usłyszanego tekstu; 6. Ćwiczenia w pisaniu: pisanie tekstu na zadany temat, pisanie formalnego listu; 7. Tłumaczenie prostych tekstów kierunkowych z języka angielskiego na język polski (i odwrotnie).

Zajęcia prowadzone są na poziomie podstawowym i średnio-zaawansowanym.

Podstawowa literatura przedmiotu:

B. Hartley, P. Viney, *Streamline English*, Oxford University Press 1978;

L. & J. Soars, *New Headway English Course*, Oxford University Press 2000;

M. Swan, C. Walter, *New Cambridge English Course*, Cambridge University Press 1990, rpt. 2005;

B. Jasińska, J. Jaślan, M. Woytowicz-Neymann, *Język angielski – Repetytorium gramatyki z ćwiczeniami*, Warszawa 1990, rpt. 1997;

J. Szewczak, *Język angielski od A do Z. Repetytorium*, Warszawa 2005;

R. Murphy, *Essential Grammar in Use*, Cambridge University Press 1990, rpt. 2005;

K. Billip, *Mały słownik angielsko – polski i polsko – angielski*, Warszawa 2002;

J. Stanisławski, *Wielki słownik angielsko – polski; Wielki słownik polsko – angielski*; Warszawa 1964, rpt. 1999;

Longman Dictionary of Contemporary English Language and Culture 1992, rpt. 2000.

formy oceny: aktywne uczestnictwo w zajęciach, kolokwium pisemne i ustne, test gramatyczno-leksykalny.

formy zaliczenia: zaliczenie z oceną po każdym semestrze. Egzamin po 6 semestrze (po trzech semestrach nauczania).

ROK III

PRAKTYCZNA NAUKA JĘZYKA ROSYJSKIEGO

ćwiczenia, III rok, sem. 5-6, 120 godz., pkt.6+6
mgr Danuta Matula-Paduszyńska, mgr Olga Dorczuk

Tematyka:

1. Ćwiczenia w mówieniu, doskonalenie wymowy i intonacji.
2. Rozwijanie umiejętności reprodukcji tekstu przeczytanego lub usłyszanego.
3. Rozwijanie umiejętności wypowiedzi pisemnej na różne zadane tematy.
4. Pisanie streszczeń tekstów nagranych lub audycji telewizyjnych.
5. Tłumaczenie tekstów z języka polskiego na rosyjski i z rosyjskiego na polski.

Wypowiedzi ustne na tematy dotyczące wydarzeń bieżących w Polsce i na świecie (wybory, święta, rocznice, handel, ochrona środowiska, odżywianie: żywność modyfikowana, wegetarianizm, prawa konsumenta, działalność gospodarcza, problemy współczesnego świata, szukanie pracy – rozmowa kwalifikacyjna, nauka, technika, postęp, problem współczesnej migracji, Zjednoczona Europa, problemy związane z kształceniem, problemy współczesnej rodziny, zdrowie: medycyna tradycyjna czy alternatywna i inne).

Material gramatyczno-leksykalny:

1. Użycie czasowników w zależności od ich znaczenia:
объяснить, иыяснить, разъяснить, уяснить,
присвоить, освоить, усвоить,
быть, бывать, пребывать, побывать, побыть, пробыть,
читать, прочитав, /прочесть/, перечитать, начитать, зачитать,
итд.
2. Użycie wybranych rzeczowników w zależności od ich znaczenia:
отрасль, область,
итд.
3. Użycie zaimków nieokreślonych: кто-то, кто-нибудь /либо/, кое-кто, итд.
4. Zaimek „сам” i „самый”,
5. Użycie „тоже”, „также”,
6. Użycie przyimków: у, около, после, мимо, итд.

Material fonetyczny i leksykalny:

1. Utrwalenie norm prawidłowej współczesnej wymowy i intonacji ros.
2. Doskonalenie umiejętności komunikacji językowej (słownictwo, styl, interpunkcja, zasady pisowni).
3. Rozumienie tekstów wysłuchanych lub przeczytanych o znacznym stopniu trudności.

4. Tworzenie tekstów, umiejętne stosowanie zwrotów grzecznościowych, idiomów, aforyzmów, przysłów i porzekadeł.
5. Materiał leksykalny obejmujący: obyczaje i obrzędy charakterystyczne dla kultury rosyjskiej; szkoła – wykształcenie i wychowanie; charakterystyka człowieka; świat zwierzęcy i roślinny; ludzie kultury, nauki i sztuki rosyjskiej; omawianie aktualnych wydarzeń życia społecznego, politycznego i kulturalnego Rosji.

Materiał gramatyczny:

1. Rząd czasowników w języku rosyjskim i polskim (różnice).
2. Przysłówki. Stopniowanie przysłówków.
3. Przyimki właściwe i wtórne.
4. Przymiotniki dzierżawcze.
5. Osobliwości w odmianie przymiotników.
6. Określanie miejsca, kierunku, przyczyny, celu i przeznaczenia.
7. Wypowiedzenia służące do wyrażania czasu.

Wybrane tematy z następujących podręczników:

S. Szczygielska, „Русский язык Repetytorium tematyczno–leksykalne”, cz.3,
 A. Родимкина, З. Райли, Н. Ландсман, „Россия сегодня”,
 Н. А. Старовойтова, „Русский язык как иностранный”,
 J. Dobrowolski, „Туры по России”,
 J. Dobrowolski, „350 ćwiczeń z języka rosyjskiego”
 oraz artykuły z gazet, Internetu, nagrania tekstów przez native speakers i nagrania audycji telewizyjnych.

Literatura:

Wielki Słownik Rosyjsko-Polski, Wyd. PWN, Warszawa 2004.
 Wielki Słownik Polsko-Rosyjski, Wyd. PWN, Warszawa 2005.
 D. Dziewanowska, *Ćwiczenia praktyczne z akcentuacji dla studentów filologii rosyjskiej*, cz. IV, Kraków 1994.
 A. Rodimkina, Z. Riley, N. Landsman, *Rosja dzisiaj. Teksty i ćwiczenia*, Warszawa 2003.
 Sz. Ślusarski, I. Tiereszczenko, *Русский язык. Repetytorium tematyczno-leksykalne*, Poznań 2001.
 A. Gołubiewa, N. Kowalska, *Ćwiczenia z gramatyki praktycznej języka rosyjskiego*, Warszawa 1999.
 S. Józefiak, *Realia Rosji. Wybór tekstów z ćwiczeniami dla studentów filologii rosyjskiej i słowiańskiej*, cz. I, Kraków 2004.
 T. Borucki, *Ćwiczenia z gramatyki praktycznej dla studentów filologii rosyjskiej*, Kraków 1998.

formy oceny: obowiązkowe uczestnictwo w zajęciach, kolokwium ustne (tłumaczenia i wypowiedzi na zadany temat, umiejętność czytania nieznanego tekstu, prowadzenia dialogu) streszczenie trzech wybranych artykułów oraz pisemne (sprawdzian gramatyczno-leksykalny).

formy zaliczenia: po 1 semestrze – zaliczenie,
 po 2 semestrze – egzamin z całości materiału.

PRAKTYCZNA NAUKA JĘZYKA ROSYJSKIEGO – JĘZYK BIZNESU

ćw. III rok, sem. 5-6, 60 godz., pkt. 3+3.

mgr Karolina Gołąbek

Tematyka:

Zajęcia adresowane są do tych, którzy mają już opanowane podstawy języka rosyjskiego i chcą zdobyć umiejętność posługiwania się nim w sferze biznesu. Celem kursu jest opanowanie języka rosyjskiego w stopniu umożliwiającym prowadzenie korespondencji handlowej, rozmów telefonicznych, pertraktacji i negocjacji z partnerami handlowymi oraz posługiwanie się literaturą fachową z dziedziny biznesu i ekonomii.

Program obejmuje opanowanie języka w zakresie:

- wyznaczania celów, planowania, badania i rozwoju firmy bądź innego przedsięwzięcia sfery biznesu,
- tworzenia wizerunku firmy,
- wyposażenia materiałowo-technicznego,
- logistyki,
- kształtowania kadry pracowniczej,
- doboru i szkolenia personelu,
- opracowywania i realizacji projektów biznesowych,
- badań marketingowych, technik sprzedaży,
- pracy z klientem,
- organizacji reklamy towarów (usług),
- kształtowania polityki korporacyjnej.

Powyższy program uwzględnia dostęp do prasy rosyjskojęzycznej, oryginalnych artykułów rosyjskich dot. życia codziennego, polityki i podstawowych zagadnień z zakresu ekonomii i biznesu, obejmuje również korespondencję urzędową i handlową. Nauczanie gramatyki zaś jest podporządkowane potrzebom skutecznej komunikacji.

Podstawowa literatura przedmiotu:

- 1.C. Хватов, R. Chajczuk, *Русский язык в бизнес*, WSiP, Warszawa 2000
- 2.L. Kłobukowa, I. Michałkina, *Язык русский в сфере бизнеса*, PWN, Warszawa 2003
- 3.L. Fast, Magdalena Zwolińska, *Русский язык в деловой среде*, Poltext, Warszawa 2004
- 4.M. Szczepaniak, Rozalia Skiba, *Деловая речь (1A, 1B, 2A, 2B)*, REA, Warszawa 1998
- 5.L. Świrepo, *Rosyjska korespondencja handlowa*, Warszawa 2001
- 6.T. Mroczek, *Русская коммерческая корреспонденция*, Wrocław 2002
- 7.S. Chwatow, Natalia Bondar, *Бизнес-контакт*, REA, Warszawa 2002
- 8.T. А. Стяжкина, *Сборник типовых договоров*, Издательство Экзамен, Москва 2003
- 9.Л. С. Пухаева, Л. Н. Ольхова, *Русский язык. В мире экономики*, Златоуст, Санкт-Петербург – Москва 2005

10. J. Kruglik, Teresa Zobek, *Rosyjsko-polski słownik tematyczny. Ekonomia*, PWN, Warszawa 2001
11. Ф. Б. Борисов, *Большой экономический словарь*, Книжный мир, Москва 2002

formy oceny: obowiązkowe uczestnictwo w zajęciach; praca semestralna oraz test praktyczny.

formy zaliczenia: po 1 semestrze – zaliczenie,
po 2 semestrze – zaliczenie z oceną oraz egzamin jako część
składowa egzaminu z praktycznej nauki języka rosyjskiego

HISTORIA LITERATURY ROSYJSKIEJ XX –XXI w.

wykład, III rok, sem. 5-6, 60 godz., pkt. 6+8
dr Aleksander Wawrzyńczak

Tematyka:

Historia literatury rosyjskiej obejmująca okres od 1917 roku do pierwszych lat XXI wieku. Główne prądy literackie i przedstawiciele literatury rosyjskiej w omawianym okresie: życie literackie w okresie wojny domowej i w latach 20.; I fala emigracji; socrealizm i literatura okresu stalinowskiego; lata 1953-64: epoka „odwilży”, literatura rozliczeniowa; okres застою – literatura oficjalna oraz literatura „wolna”; pierestrojka – literatura w czasach przemian społeczno-politycznych; literatura wolnej Rosji: postmodernizm oraz literatura masowa.

Literatura:

1. Izaak Babel, *Armia konna (Moja pierwsza gęś, List)*
2. Siergiej Jesienin, wybór wierszy
3. Władimir Majakowski, *Łąźnia lub Pluskwa*
4. Jewgienij Zamiatin, *My*
5. Michaił Zoszczenko, *Arystokratka, Łąźnia, Nerwowi ludzie*
6. Nikołaj Ostrowski, *Jak hartowała się stal*
7. Ilja Ilf, Jewgienij Pietrow, *Dwanaście krzesel*
8. Anna Achmatowa, *Requiem*
9. Michaił Bułhakow, *Fatalne jaja, Mistrz i Małgorzata*
10. Władimir Nabokov, *Zaproszenie na kaźń*
11. Borys Pasternak, *Doktor Żywago*
12. Lidia Czukowska, *Opustoszały dom*
13. Wasilij Grossman, *Wszystko płynie*
14. Aleksander Sołżenicyn, *Jeden dzień Iwana Denisowicza*
15. Warrłam Szalamow, *Opowiadania kołymskie* (do wyboru)
16. Rosyjscy bardowie: Bułat, Okudźawa, Aleksander Galicz, Włodzimierz Wysocki, wiersze do wyboru
17. Jurij Trifonow, *Dom nad rzeką Moskwą*
18. Wasilij Szukszyn, opowiadania do wyboru
19. Walentin Rasputin, *Żyj i pamiętaj* lub *Pożegnanie z Matiorą*
20. Wieniedikt Jerrofiejew, *Moskwa-Pietuszki*

21. Władimir Wojnowicz, *Życie i niezwykle przygody żołnierza Iwana Czonkina lub Moskwa 2042*
22. Josif Brodski, wiersze do wyboru
23. Czyngiz Ajtmatow, *Golgota*
24. Wiktor Pielewin, *Życie owadów*

formy oceny: kolokwium ustne z lektur; obowiązkowe uczestnictwo w zajęciach, znajomość przerobionej problematyki; praca semestralna oraz test.

formy zaliczenia: po 1 semestrze zaliczenie, po 2 semestrze egzamin z całości materiału.

HISTORIA JĘZYKA ROSYJSKIEGO Z ELEMENTAMI GRAMATYKI HISTORYCZNEJ

konwersatorium, III rok, sem. 5, 30 godz., pkt. 5
mgr Anna Borkowska

Tematyka:

Przedmiot i zadania gramatyki historycznej. Język rosyjski pośród innych języków słowiańskich. Źródła informacji o historii języka rosyjskiego. Główne teorie dotyczące pochodzenia staroruskiego języka literackiego.

Fonetyka. System fonetyczny przedpiśmiennego języka staroruskiego. Najstarsze zjawiska dialektalne. Zanik samogłosek jerowych i konsekwencje tego procesu dla rozwoju systemu fonetycznego języka rosyjskiego. Zmiany w systemie wokalicznym i konsonantycznym.

Morfologia. Ogólna charakterystyka budowy morfologicznej języka rosyjskiego. Części mowy i podstawowe kategorie gramatyczne. Rzeczownik. Podstawowe typy deklinacyjne i unifikacja paradygmatów. Historia liczby podwójnej i wołacza. Rozwój kategorii żywotności. Zaimek, przymiotnik, liczebnik – zmiany w systemie deklinacyjnym. Czasownik, jego kategorie i formy oraz ich historia. Zmiany w systemie temporalnym. Charakterystyka ogólna składni języka staroruskiego.

Podstawowa literatura przedmiotu:

- W. I. Borkowskij, P. I. Kuzniecowa, *Istoriczeskaja grammatika russkogo jazyka*, dowolne wydanie.
- I. Galster, *Zarys gramatyki historycznej języka rosyjskiego*, dowolne wydanie.
- J. Rieger, *Z dziejów języka rosyjskiego*, dowolne wydanie.
- T. Rott-Żebrowski, *Gramatyka historyczna języka rosyjskiego*, dowolne wydanie.
- A. I. Sobolewskij, *Istorija russkogo literaturnogo jazyka*, Leningrad 1980.
- B. A. Uspienskij, *Kratkij oczerk istorii russkogo literaturnogo jazyka (XI–XIXww.)*, Moskwa 1994.
- W. I. Markow, *Istoriczeskaja grammatika russkogo jazyka. Imiennoje sklonienije*, Moskwa 1974.
- G. A. Chaburgajew, *Oczerki istoriczeskoj morfologii russkogo jazyka. Imiena*, Moskwa 1990.

formy oceny: obowiązkowe uczestnictwo w zajęciach, kolokwium – sprawdzian znajomości przerobionej problematyki.

formy zaliczenia: po 5. semestrze – egzamin.

TRANSLATORYKA PRAKTYCZNA

konwersatorium, III rok, sem. 5, 30 godz., 5 pkt.
dr Bohdan Łazarczyk

Tematyka:

Celem zajęć łączących w sobie elementy wykładu, konwersatorium i praktycznych ćwiczeń tłumaczeniowych jest: opanowanie zasobu pojęciowego i terminologicznego współczesnej wiedzy o przekładzie; wypracowanie umiejętności i nawyków niezbędnych w procesie tłumaczenia różnego typu tekstów; doskonalenie w dziedzinie praktyki przekładania tekstów o rosnącej skali trudności z języka rosyjskiego na polski.

Program obejmuje następujące zagadnienia:

I. Uściślenia terminologiczne, typologie tłumaczeń, istota zjawiska przekładu międzyjęzykowego.

II. Pole manewru tłumacza i chwytty techniki przekładowej: rodzaje przekształceń translatorskich; sposoby tłumaczenia – między transferem a adaptacją; etapy procesu przekładu tekstów utrwalonych i zagadnienie jednostki tłumaczeniowej; typy ekwiwalencji w przekładzie; przypadki utrudnionej przetłumaczalności.

III. Przekład a kultura. Realia, koloryt miejscowy i historyczny. Kategoria obcości w odbiorze przekładu.

IV. Nauczanie przekładoznawstwa a praktyczne ćwiczenia tłumaczeniowe. Warsztat pracy tłumacza. Typy słowników. Ćwiczenia wdrażające.

Literatura przedmiotu:

Tezaurus terminologii translatorycznej, red. J. Lukszyn, Warszawa, 1993, II wyd., 1998.

Mała encyklopedia przekładoznawstwa, red. U. Dąbbska-Prokop, Częstochowa 2000.

Z. Grosbart, *Teoretyczne problemy przekładu literackiego w ramach języków bliskopokrewnych. (na materiale języka polskiego i języków wschodniosłowiańskich)*, Łódź 1984.

G. Ojcewicz, *Podstawy translatoryki*, Gdańsk 1991.

R. Lewicki, *Obcość w odbiorze przekładu*, Lublin 2000.

K. Lipiński, *Vademecum tłumacza*, Kraków 2000.

formy oceny: obowiązkowe uczestnictwo w zajęciach, znajomość problematyki, praca pisemna – własny przekład tekstu;

formy zaliczenia: kontynuacja kursu z roku II.

Po skończonym kursie 45 godzin – egzamin w sesji zimowej roku III składający się z części pisemnej – przygotowanie własnego przekładu wybranego tekstu wraz z komentarzem tłumacza; części ustnej – na podstawie materiału z wykładu i literatury przedmiotu.

LEKTORAT JĘZYKA ANGIELSKIEGO

ćw., III rok, sem. 5-6, 30 + 30 godz., pkt. 5+5
mgr Joanna Piwowarska

Tematyka zajęć:

1. Wymowa i intonacja angielska; 2. Podstawy gramatyki języka angielskiego; 3. Materiał leksykalny z zakresu codziennego życia, kultury i polityki; 4. Rozwijanie umiejętności: mówienie, czytanie, rozumienie ze słuchu, pisanie; 5. Ćwiczenia w mówieniu: a) porozumiewanie się w zakresie prostych informacji; b) umiejętność reprodukcji przeczytanego lub usłyszanego tekstu; 6. Ćwiczenia w pisaniu: pisanie tekstu na zadany temat, pisanie formalnego listu; 7. Tłumaczenie prostych tekstów kierunkowych z języka angielskiego na język polski (i odwrotnie).

Zajęcia prowadzone są na poziomie podstawowym i średnio-zaawansowanym.

Podstawowa literatura przedmiotu:

B. Hartley, P. Viney, *Streamline English*, Oxford University Press 1978;
L. & J. Soars, *New Headway English Course*, Oxford University Press 2000;
M. Swan, C. Walter, *New Cambridge English Course*, Cambridge University Press 1990, rpt. 2005;
B. Jasińska, J. Jaślan, M. Woytowicz-Neymann, *Język angielski – Repetytorium gramatyki z ćwiczeniami*, Warszawa 1990, rpt. 1997;
J. Szewczak, *Język angielski od A do Z. Repetytorium*, Warszawa 2005;
R. Murphy, *Essential Grammar in Use*, Cambridge University Press 1990, rpt. 2005;
K. Billip, *Mały słownik angielsko – polski i polsko – angielski*, Warszawa 2002;
J. Stanisławski, *Wielki słownik angielsko – polski; Wielki słownik polsko – angielski*; Warszawa 1964, rpt. 1999;
Longman Dictionary of Contemporary English Language and Culture 1992, rpt. 2000.

formy oceny: aktywne uczestnictwo w zajęciach, kolokwium pisemne i ustne, test gramatyczno-leksykalny.

formy zaliczenia: zaliczenie z oceną po każdym semestrze. Egzamin po 6 semestrze (po trzech semestrach nauczania).

SEMINARIUM LICENCJACKIE

ćw., III rok, sem. 1-2, 60 godz., 4 + 4
dr Eulalia Papła

Tematyka:

Literatura rosyjska XIX i XX wieku:
problematyka, motywy, sposoby kreowania świata przedstawionego, środki wyrazu artystycznego, konteksty kulturowe, słowo wobec innych sztuk.

Formy pracy:

Student opracowuje wybrany temat w ujęciu historyczno- i teoretycznoliterackim (z zastosowaniem podstawowych kategorii poetyki) bądź intersemiotycznym

(związki literatury z innymi obszarami sztuki i kultury). W trakcie seminarium zdobywa podstawową wiedzę o pracy z materiałem źródłowym, redagowaniem tekstu, zapisem bibliograficznym, regułami cytacji itp.

Rozprawa licencjacka składa się z tekstu podstawowego w języku polskim lub rosyjskim (ok. 35-40 stron znormalizowanego wydruku komputerowego) oraz streszczenia w języku innym niż ten, w którym napisany został tekst podstawowy (ok. 5 stron).

Warunkiem zaliczenia I semestru jest zebranie literatury przedmiotu i napisanie jednego rozdziału. Warunkiem zaliczenia seminarium jest złożenie pełnego tekstu rozprawy i jej pozytywna ocena przez promotora i recenzenta. Oceny formułowane są na piśmie i stanowią podstawę dopuszczenia do egzaminu dyplomowego.

Zalecana literatura przedmiotu:

Historia literatury rosyjskiej. Pod red. M. Jakóbca. T. II, W-wa 1971(1976);
Literatura rosyjska w zarysie. Pod red. Z. Barańskiego i A. Semczuka, W-wa 1977;
 B. Mucha, *Historia literatury rosyjskiej*. Zarys, Wrocław 1989
 L. Bazyłow, *Historia nowożytnej kultury rosyjskiej*, W-wa 1986
Historia literatury rosyjskiej XX wieku. Pod red. A. Drawicza, W-wa 1997;
 J. Smaga, *Dekadentyzm w Rosji*, Kraków 1981;
 E. Papla, *Akmeizm. Geneza i program*, Ossolineum 1980;
 A. Wiczorek, *Krótką formą narracyjną w literaturze rosyjskiej pocz. XX wieku (1905-1917)*, Opole 1984;
Pogranicza i korespondencje sztuk, Ossolineum 1980
 oraz: podręczniki teoretycznoliterackie, słowniki terminów literackich i słowniki biograficzne.

formy oceny: obowiązkowe uczestnictwo w zajęciach, znajomość przerobionej problematyki, rozprawa licencjacka.

formy zaliczenia: po 1 semestrze zaliczenie, po 2 semestrze egzamin licencjacki.

SEMINARIUM LICENCJACKIE

ćw., III rok, sem. 1-2, 60 godz., 4+4
 dr Danuta Piwowarska

Tematyka:

Student opracowuje wybrany temat z dziejów szeroko rozumianej kultury rosyjskiej (literatura, teatr, malarstwo, architektura, muzyka), zdobywając w trakcie seminarium podstawową wiedzę dotyczącą pracy z materiałem źródłowym, redagowanie tekstu naukowego, opracowywanie bibliografii itp.

Rozprawa licencjacka składa się z tekstu podstawowego w języku polskim lub rosyjskim (ok. 35-40 stron znormalizowanego wydruku komputerowego) oraz streszczenia w języku innym niż ten, w którym napisany został tekst podstawowy (ok. 5 stron).

Warunkiem zaliczenia I semestru jest zebranie literatury naukowej i napisanie jednego rozdziału, warunkiem zaliczenia seminarium jest złożenie pełnego tekstu

pracy i jej pozytywna ocena przez promotora i recenzenta. Oceny formułowane są na piśmie i stanowią podstawę dopuszczenia do egzaminu dyplomowego.

Literatura przedmiotu (pozycje rekomendowane):

- 1.L. Bazyłow, *Historia nowożytnej kultury rosyjskiej*, Warszawa 1986
- 2.*Rosjoznawstwo. Wprowadzenie do studiów nad Rosją*. Podręcznik akademicki pod red. L. Suchanka, Kraków 2004
- 3.А. Зотов, О. Сопоцинский. *Русское искусство. Исторический очерк*, Москва 1963
- 4.Т. Чернявская, *Художественная культура СССР*. Лингвострано-ведческий словарь под ред. Е. Верещагина и В. Костомарова, Москва 1984
- 5.Л. А. Рапацкая, *История русской музыки от Древней Руси до «серебряного века»*, Москва 2001
- 6.С. Фрейлих, *Теория кино. От Эйзенштейна до Тарковского*, Москва 1992

Formy oceny: obowiązkowe uczestnictwo w zajęciach, znajomość przerobionej problematyki. Rozprawa licencjacka.

Formy zaliczenia: po 1 semestrze zaliczenie, po 2 semestrze egzamin licencjacki.